

Wstęp do informatyki

Wykład 6

Uniwersytet Wrocławski

Instytut Informatyki

Plan na dziś

1. Problem sortowania;
  - sformułowanie problemu
  - przykład rozwiązania: sortowanie przez wstawianie (insert sort)
2. Wyszukiwanie binarne w ciągu posortowanym
3. Usprawnianie programów/algorytmów:
  - Wyszukiwanie z wartownikiem
  - Schemat Hornera

Sortowanie przy pomocy porównań

Sortowanie przy pomocy porównań

Specyfikacja

Wejście: n – liczba naturalna; ciąg elementów $a_1, \dots, a_n$ ze zbioru uporządkowanego Z

Wyjście: permutacja $b_1, \dots, b_n$ ciągu $a_1, \dots, a_n$ taka, że $b_1 \leq \dots \leq b_n$

Dlaczego „zbior uporządkowany”?

- elementy możemy porównywać,
- rozwiązanie działa niezależnie od wyboru Z (liczby naturalne, rzeczywiste, słowa z porządkiem leksykograficznym, itp.)
- nie można więc wykorzystywać specyfiki zbioru Z (np. nie działa sortowanie przez zliczanie)

Sortowanie przy pomocy porównań

Specyfikacja konkretniej

Wejście:

ciąg elementów $a_1, \dots, a_n$ ze zbioru uporządkowanego Z , umieszczony w tablicy $a[0], \dots, a[n-1]$

Wyjście:

permutacja $b_1, \dots, b_n$ ciągu $a_1, \dots, a_n$ taka, że $b_1 \leq \dots \leq b_n$, umieszczona w $a[0], \dots, a[n-1]$

Sortowanie przy pomocy porównań

Klasyczne algorytmy sortowania:

- Sortowanie przez wybór (ćw.)
- Sortowanie bąbelkowe (ćw.)
- Shell sort
- Sortowanie przez wstawianie (**wykład**)

(dodatkowe) Kryteria oceny algorytmu sortowania:

- liczba **porównań** elementów ze zbioru Z
- liczba **podstawień** (lub zamian) elementów ze zbioru Z

Sortowanie przez wstawianie

Specyfikacja (przypomnienie)

Wejście: $a[0], \dots, a[n-1]$ – elementy zbioru uporządkowanego Z

Wyjście: $a[0], \dots, a[n-1]$ zawiera permutację oryginalnego ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$ taką, że $a[0] \leq \dots \leq a[n-1]$

Algorytm (pseudokod)

Dla $k = 1, \dots, n - 1$ powtarzaj:

1. Znajdź p , pozycję „dla” $a[k]$ w posortowanym ciągu $a[0] \leq \dots \leq a[k-1]$, tzn., takie p , że
  - $a[p-1] \leq a[k] \leq a[p]$ dla $0 < p < k$ lub
  - $p=0$ i $a[k] \leq a[0]$ lub
  - $p=k$ i $a[p-1] \leq a[k]$.
2. Przesuń elementy $a[p], \dots, a[k-1]$ o jedną pozycję w prawo (zapamiętując $a[k]$ w osobnej zmiennej),
3. Przenieś $a[k]$ na pozycję p .

Sortowanie przez wstawianie - implementacja

Algorytm (pseudokod)

Dla $k = 1, \dots, n - 1$ **powtarzaj**:

1. Znajdź p , pozycję „dla” $a[k]$ w posortowanym ciągu $a[0] \leq \dots \leq a[k-1]$, tzn., takie że
  - $a[p-1] \leq a[k] \leq a[p]$ dla $0 < p < k$ **lub**
  - $a[k] \leq a[p]$ dla $p=0$ **lub**
  - $a[p-1] \leq a[k]$ dla $p=k$
2. Przesuń elementy $a[p], \dots, a[k-1]$ o jedną pozycję w prawo,
3. Przenieś $a[k]$ na pozycję p .

```
void insertSort(int n, int a[])
{
    int x, k, p;
    for (k=1; k<n; k++) {
        x=a[k];
        p=k;
        while (p>0 && x<a[p-1])
        {
            a[p]=a[p-1];
            p--;
        }
        a[p]=x;
    }
}
```

Uwagi:

- Pozycji p , na którą wstawimy $a[k]$ szukamy „od prawej do lewej”
- Dzięki temu poszukiwanie pozycji możemy połączyć z przesuwaniem elementów w prawo ($a[k]$ zapamiętujemy w pomocniczej zmiennej x)

Sortowanie przez wstawianie - implementacja

Algorytm (pseudokod)

Dla $k = 1, \dots, n - 1$ **powtarzaj**:

1. Znajdź p , pozycję „dla” $a[k]$ w posortowanym ciągu $a[0] \leq \dots \leq a[k-1]$, tzn., takie że
  - $a[p-1] \leq a[k] \leq a[p]$ dla $0 < p < k$ **lub**
  - $a[k] \leq a[p]$ dla $p=0$ **lub**
  - $a[p-1] \leq a[k]$ dla $p=k$
2. Przesuń elementy $a[p], \dots, a[k-1]$ o jedną pozycję w prawo,
3. Przenieś $a[k]$ na pozycję p .

```
def insertSort(n, a):  
    for k in range(1, n):  
        x = a[k]  
        p = k  
        while p > 0 and x < a[p-1]:  
            a[p] = a[p-1]  
            p = p - 1  
        a[p] = x
```

Uwagi:

- Pozycji p , na którą wstawimy $a[k]$ szukamy „od prawej do lewej”
- Dzięki temu poszukiwanie pozycji możemy połączyć z przesuwaniem elementów w prawo ($a[k]$ zapamiętujemy w pomocniczej zmiennej x)

Sortowanie przez wstawianie - złożoność

Algorytm (pseudokod)

Dla $k = 1, \dots, n - 1$ powtarzaj:

1. Znajdź p , pozycję „dla” $a[k]$ w posortowanym ciągu $a[0] \leq \dots \leq a[k-1]$, tzn., takie że
  - $a[p-1] \leq a[k] \leq a[p]$ dla $0 < p < k$ lub
  - $a[k] \leq a[p]$ dla $p=0$ lub
  - $a[p-1] \leq a[k]$ dla $p=k$
2. Przesuń elementy $a[p], \dots, a[k-1]$ o jedną pozycję w prawo,
3. Przenieś $a[k]$ na pozycję p .

Złożoność czasowa:

- Kroki 1., 2. i 3. wykonujemy $n - 1$ razy
- k -te wykonanie kroków 1., 2. i 3. ma złożoność $O(k)$ [szukamy pozycji elementu $a[k]$ w ciągu $a[0], \dots, a[k-1]$]
- Złożoność algorytmu $O(1 + 2 + \dots + (n - 1)) = O(n(n-1)/2) = O(n^2)$

Złożoność pamięciowa:

- Potrzebujemy tablicy rozmiaru n i stałej liczby pomocniczych zmiennych
- Złożoność $O(n)$
- Dokładniej: wystarczy pamięć $n + O(1)$

Sortowanie w miejscu: oprócz tablicy z danymi, pamięć tylko $O(1)$.

Sortowanie przez wstawianie – złożoność cd

Liczba porównań (elementów sortowanego zbioru):

- k-te wykonanie kroków 1., 2. i 3. wymaga co najwyżej k porównań
- Liczba porównań to $O(1 + 2 + \dots + (n - 1)) = O(n(n-1)/2) = O(n^2)$

Liczba przestawień (podstawień) elementów sortowanego zbioru:

- w k-tym wykonaniu kroków 1., 2. i 3. „przesuwamy” co najwyżej k elementów
- liczba przestawień $O(1 + 2 + \dots + (n - 1)) = O(n(n-1)/2) = O(n^2)$

Pytanie

Potrafisz skonstruować algorytm z mniejszą liczbą

- *porównań?*
- *przestawień/podstawień?*

Sortowanie przez wstawianie – złożoność cd

Zależność czasu działania od danych wejściowych

Dane wejściowe	Porównania	Podstawienia
$a[0] \leq a[1] \leq \dots \leq a[n - 1]$	$n - 1$	$n - 1$
$a[0] \geq a[1] \geq \dots \geq a[n - 1]$	$n \cdot (n - 1) / 2$	$n \cdot (n - 1) / 2$

Wyszukiwanie binarne

Wyszukiwanie w ciągu uporządkowanym

Specyfikacja problemu

Wejście:

- n – liczba naturalna
- ciąg elementów $a_1 \leq \dots \leq a_n$ ze zbioru uporządkowanego Z , umieszczony w tablicy $a[0] \leq \dots \leq a[n-1]$
- x – element zbioru Z

Wyjście:

- p – pozycja elementu x w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$ LUB
- -1 – gdy x **nie** występuje w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$

Wyszukiwanie w ciągu uporządkowanym

Specyfikacja podproblemu

Wejście:

- b, e – liczby naturalne
- ciąg posortowany $a[b] \leq \dots \leq a[e]$ elementów zbioru uporządkowanego Z
- x – element zbioru Z

Wyjście:

- p – pozycja elementu x w ciągu $a[b], \dots, a[e]$ LUB
- -1 – gdy x nie występuje w ciągu $a[b], \dots, a[e]$

Algorytm binarnego wyszukiwania

1. Jeśli $b > e$: zwróć -1 // ciąg pusty
2. $s \leftarrow (b + e) / 2$ // s to „środek” przedziału $[b, e]$
3. Jeśli $x = a[s]$: zwróć s
4. Jeśli $x < a[s]$: przeszukaj $a[b]..a[s-1]$ // x nie występuje w $a[s]..a[e]$
5. Jeśli $x > a[s]$: przeszukaj $a[s+1]..a[e]$ // x nie występuje w $a[b]..a[s]$

Wyszukiwanie w ciągu uporządkowanym

Algorytm binarnego wyszukiwania

1. Jeśli $b > e$: zwróć -1 // ciąg pusty
2. $s \leftarrow (b + e) / 2$ // s to „środek” przedziału $[b, e]$
3. Jeśli $x = a[s]$: zwróć s
4. Jeśli $x < a[s]$: przeszukaj $a[b]..a[s-1]$ // x nie występuje w $a[s]...a[e]$
5. Jeśli $x > a[s]$: przeszukaj $a[s+1]..a[e]$ // x nie występuje w $a[b]...a[s]$

```
int znajdzR(int b, int e,
            int a[], int x)
{
    int s;
    if (b > e) return -1;
    s = (b + e) / 2;
    if (a[s] == x) return s;
    if (x < a[s])
        return znajdzR(b, s - 1, a, x);
    return znajdzR(s + 1, e, a, x);
}
```

```
def znajdzR(b, e, a, x):
    if (b > e): return -1
    s = (b + e) // 2
    if a[s] == x:
        return s
    if x < a[s]:
        return znajdzR(b, s - 1, a, x)
    return znajdzR(s + 1, e, a, x)
```


Wyszukiwanie w ciągu uporządkowanym

Oryginalna specyfikacja problemu

Wejście: n – liczba naturalna

- uporządkowany ciąg elementów $a[0] \leq \dots \leq a[n-1]$
- x – element

Wyjście:

p – pozycja elementu x w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$ LUB

-1 – gdy x nie występuje w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$

Specyfikacja realizowana przez `znajdzR(int b, int e, int a[], int x)`

Wejście:

- b, e – liczby naturalne
- uporządkowany ciąg $a[b] \leq \dots \leq a[e]$ elementów
- x – element

Wyjście:

p – pozycja elementu x w ciągu $a[b], \dots, a[e]$ LUB

-1 – gdy x nie występuje w ciągu $a[b], \dots, a[e]$

```
int znajdz(int n, int a[], int x)
{ return znajdzR(0, n-1, a, x); }
```

```
def znajdz(n, a, x):
    return znajdzR(0, n-1, a, x)
```

Wyszukiwanie bez rekurencji

Algorytm binarnego wyszukiwania

1. Jeśli $b > e$: zwróć -1 // ciąg pusty
2. $s \leftarrow (b + e) / 2$ // s to „środek” przedziału $[b, e]$
3. Jeśli $x = a[s]$: zwróć s
4. Jeśli $x < a[s]$: przeszukaj $a[b]..a[s-1]$ // x nie występuje w $a[s]...a[e]$
5. Jeśli $x > a[s]$: przeszukaj $a[s+1]..a[e]$ // x nie występuje w $a[b]...a[s]$

```
int znajdzR(int b, int e, int a[], int x)
{ int s;
  if (b>e) return -1;
  s = (b+e)/2;
  if (a[s]==x) return s;
  if (x<a[s]) return znajdzR(b,s-1,a,x);
  return znajdzR(s+1,e,a,x);
}
```

```
int znajdz(int n, int a[], int x)
{ return znajdzR(0,n-1,a,x);}
```

```
int znajdzI(int n, int a[], int x)
{ int b,e,s;
  b = 0; e = n - 1;
  while (b<=e){
    s = (b+e)/2;
    if (a[s]==x) return s;
    if (x<a[s]) e=s-1;
    else b=s+1;
  }
  return -1;}
```

Zamiast wywołań rekurencyjnych:

1. pętla „while (b<=e)” (przeciwny do bezwarunkowego zakończenia)
2. wywołanie z nowymi wartościami b i e: zmiana tych wartości w pętli

Wyszukiwanie bez rekurencji

Algorytm binarnego wyszukiwania

1. Jeśli $b > e$: zwróć -1 // ciąg pusty
2. $s \leftarrow (b + e) / 2$ // s to „środek” przedziału $[b, e]$
3. Jeśli $x = a[s]$: zwróć s
4. Jeśli $x < a[s]$: przeszukaj $a[b]..a[s-1]$ // x nie występuje w $a[s]...a[e]$
5. Jeśli $x > a[s]$: przeszukaj $a[s+1]..a[e]$ // x nie występuje w $a[b]...a[s]$

```
def znajdzR(b,e,a,x):  
    if (b>e): return -1  
    s = (b+e)/2  
    if a[s]==x:  
        return s  
    if x<a[s]: return znajdzR(b,s-1,a,x)  
    return znajdzR(s+1,e,a,x)
```

```
def znajdz(n, a, x):  
    return znajdzR(0,n-1,a,x)
```

```
def znajdzi(n, a, x):  
    b = 0  
    e = n - 1  
    while b<=e:  
        s = (b+e)//2  
        if a[s]==x: return s  
        if x<a[s]: e=s-1  
        else: b=s+1  
    return -1
```

Zamiast wywołań rekurencyjnych:

1. pętla „while (b<=e)” (przeciwny do bezwarunkowego zakończenia)
2. wywołanie z nowymi wartościami b i e: zmiana tych wartości w pętli

Wyszukiwanie binarne – poprawność

Formalny dowód poprawności algorytmu (pierwsza przymiarka) - etapy:

- zwracany wynik jest (zawsze) zgodny ze specyfikacją;
- algorytm zawsze kończy działanie (własność stopu).

Wyszukiwanie binarne – poprawność wyniku

Oznaczenie: $a[i,j] = a[i], a[i+1], \dots, a[j]$

Własność 1:

- $x \notin a[0, b-1] \cup a[e+1, n-1]$ (*)

DOWÓD

1. Na początku $b=0$ i $e = n-1$, więc $a[0, b-1] \cup a[e+1, n-1] = \emptyset$
2. if ($x < a[s]$) $e=s-1$: uporządkowanie ciągu gwarantuje, że $x \notin a[s, e]$, więc podstawienie $e=s-1$ zachowuje (*);
3. if ($x > a[s]$) $b=s+1$: uporządkowanie ciągu gwarantuje, że $x \notin a[b, s]$, więc podstawienie $b=s+1$ zachowuje (*);

Wniosek

- Jeśli algorytm zwraca wartość $s \geq 0$, działa zgodnie ze specyfikacją (wskazuje element $a[s]$ równy x)
- Jeśli algorytm zwraca wartość -1 , to również działa zgodnie ze specyfikacją:
  - wówczas $n > b > e > -1$ czyli $x \notin a[0, b-1] \cup a[e+1, n-1] = a[0, n-1]$ (Własność 1)

Wyszukiwanie binarne – własność stopu

Własność 2:

Każda iteracja zmniejsza wielkość przeszukiwanego przedziału (co najmniej) dwukrotnie.

Inaczej mówiąc:

Niech b_2 , e_2 oraz b_1 , e_1 to wartości zmiennych b , e na początku i końcu jednego wykonania instrukcji pętli oraz $e_2 \geq b_2$. Wówczas:

$$e_2 - b_2 + 1 \leq (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

DOWÓD (żmudna ale **dokładna** wersja; ten jeden raz 😊)

Przypadek 1: $e_1 + b_1$ parzyste

Wówczas $s = (e_1 + b_1) / 2$ oraz

$$e_2 - b_2 + 1 = (s - 1) - b_1 + 1 = (e_1 + b_1) / 2 - b_1 < (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

LUB

$$e_2 - b_2 + 1 = e_1 - (s + 1) + 1 = e_1 - (e_1 + b_1) / 2 < (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

Przypadek 2: $e_1 + b_1$ nieparzyste

Wówczas $s = (e_1 + b_1 - 1) / 2$ oraz

$$e_2 - b_2 + 1 = (s - 1) - b_1 + 1 = (e_1 + b_1 - 1) / 2 - b_1 < (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

LUB

$$e_2 - b_2 + 1 = e_1 - (s + 1) + 1 = e_1 - (e_1 + b_1 - 1) / 2 = (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

Wyszukiwanie binarne – własność stopu

Własność 2:

Każda iteracja zmniejsza wielkość przedziału (co najmniej) dwukrotnie.

Inaczej mówiąc:

Niech b_2 , e_2 oraz b_1 , e_1 to wartości zmiennych b , e na początku i końcu jednego wykonania instrukcji pętli oraz $e_2 \geq b_2$. Wówczas:

$$e_2 - b_2 + 1 \leq (e_1 - b_1 + 1) / 2$$

Wniosek

Algorytm binarnego wyszukiwania zawsze kończy działanie.

Dowód

- $e - b + 1$ jest zawsze liczbą całkowitą
- więc Własność 2 oznacza, że wartość $e - b + 1$ będzie równa 1 po skończonej liczbie iteracji (na razie nie liczymy po ilu...)
- zatem algorytm zakończy działanie (sprawdź zachowanie gdy $e=b$ ...)

Wyszukiwanie binarne - złożoność

Złożoność czasowa

- każde wywołanie rekurencyjne / iteracja zmniejsza (co najmniej) dwukrotnie długość ciągu, czyli różnicę $e - b + 1$
- (najpóźniej) obliczenia kończą się po wywołaniu, w którym długość ciągu to 1
- Początkowa długość ciągu: $e - b + 1 = n$
- Czas: $O(\log n)$

Złożoność pamięciowa

- implementacja iteracyjna (bez rekurencji) – pamięć $O(1)$ [+tabl.z danymi]
- implementacja rekurencyjna:
  - pamięć zajmowana przez stos wywołań, proporcjonalna do **głębokości** drzewa wywołań rekurencyjnych
  - głębokość drzewa wywołań (rekurencyjnych) szacujemy tak samo jak czas: $O(\log n)$
    - można zmniejszyć – rekursja ogonowa....

Wyszukiwanie z wartownikiem czyli
„podrasowujemy kod”

Wyszukiwanie z wartownikiem

Specyfikacja problemu

Wejście:

- n – liczba naturalna większa od zera
- ciąg elementów $a_1, \dots, a_n$ ze zbioru Z , umieszczony w tablicy $a[0], \dots, a[n-1]$
- x – element zbioru Z

Wyjście:

- p – pozycja elementu x w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$ LUB
- -1 – gdy x nie występuje w ciągu $a[0], \dots, a[n-1]$

```
int znajdz(int n, int a[], int x)
{
    int i;
    for(i = 0; i < n; i++)
        if (a[i] == x) return i;
    return -1;
}
```

```
def znajdz(n, a, x):
    for i in range(n):
        if a[i] == x: return i
    return -1
```

Wyszukiwanie z wartownikiem

```
int znajdz(int n,int a[],int x)
{ int i;
  for(i = 0; i<n; i++)
    if (a[i]==x) return i;
  return -1;
}
```

```
def znajdz(n, a, x):
    for i in range(n):
        if a[i]==x: return i
    return -1
```

W czym problem?

- wyszukiwanie często wykonywaną operacją
- (w najgorszym przypadku) n-krotnie musimy powtarzać sprawdzanie czy ciąg nie „zakończył się”: $i < n$

Idea wartownika:

- umieść na końcu przeszukiwanego ciągu szukany element x ;
- wówczas wyszukiwanie na pewno zakończy się znalezieniem wystąpienia x ... nie musimy sprawdzać czy już jest koniec ciągu;
- na końcu (za pętlą) sprawdź czy jest to „rzeczywiste” wystąpienie.

UWAGA

Celem nie jest poprawa złożoności asymptotycznej (czyli notacji dużego- O).

Wyszukiwanie z wartownikiem

Bez wartownika:

```
int znajdz(int n, int a[], int x)
{ int i;
  for(i = 0; i < n; i++)
    if (a[i] == x) return i;
  return -1;
}
```

```
def znajdz(n, a, x):
    for i in range(n):
        if a[i] == x: return i
    return -1
```

Wartownik na „dodatkowej” pozycji:

```
int znajdz(int n, int a[], int x)
{ int i;
  a[n] = x;
  for(i = 0; a[i] != x; i++) ;

  if (i < n) return i;
  return -1;
}
```

```
def znajdz(n, a, x):
    a[n] = x
    i = 0
    while a[i] != x:
        i = i + 1
    if (i < n):
        return i
    return -1
```

Wyszukiwanie z wartownikiem

Efekt:

- Liczba porównań elementów zbioru Z nadal (co najwyżej) n
- Eliminujemy porównania $i < n$ kosztem stałej liczby operacji.
- Złożoność asymptotyczna $O(n)$ nie ulega zmianie, ale w praktyce przyspieszamy kluczowe obliczenia

Schemat Hornera

Wartościowanie wielomianu

Specyfikacja:

Wejście:

- n – liczba naturalna (stopień wielomianu,)
- $a[0], a[1], \dots, a[n]$ – współczynniki wielomianu (rzeczywiste);
- x – liczba rzeczywista;

Wyjście: wartość wielomianu w punkcie x , czyli

$$a[0] + a[1] * x + a[2] * x^2 + \dots + a[n] * x^n$$

Algorytm (w miarę sprytny):

1. potega $\leftarrow 1$
2. wynik $\leftarrow 0$
3. Powtarzaj dla $i=0, 1, \dots, n$:
  - wynik $\leftarrow$ wynik + $a[i] * \text{potega}$
  - potega $\leftarrow$ potega * x
4. Zwróć wynik

Złożoność czasowa:

- Czas $O(n)$
- Liczba mnożeń: $2n$

Wartościowanie wielomianu

Specyfikacja:

Wejście:

- n – stopień wielomianu,
- $a[0], a[1], \dots, a[n]$ – współczynniki wielomianu (rzeczywiste);
- x – liczba rzeczywista;

Wyjście: wartość wielomianu w punkcie x , czyli

$$a[0] + a[1] * x + a[2] * x^2 + \dots + a[n] * x^n$$

Algorytm (w miarę sprytny):

```
int  wiel(int  n,   float  a[],
          float x)
{  float wynik = 0, potega=1;
   int i;
   for(i=0; i <= n; i++){
       wynik += a[i] * potega;
       potega *= x;
   }
   return wynik;
}
```

```
def wiel(n, a, x):
    wynik = 0.0
    potega=1.0
    for i in range(n+1):
        wynik+=a[i]*potega
        potega *= x
    return wynik
```


Wartościowanie wielomianu - schemat Hornera

Zauważmy, że

$$w(x) = a_0 + a_1 * x + a_2 * x^2 + a_3 * x^3 + \dots + a_n * x^n$$

Możemy zapisać

$$w(x) = a_0 + x * (a_1 + x * (a_2 + x * (a_3 \dots + x * (a_{n-1} + a_n * x) \dots))$$

wyciągając x „przed nawias” zawsze gdy to możliwe.

Niech:

$$h_n(x) = a_n$$

$$h_k(x) = a_k + h_{k+1}(x) * x \text{ dla } k < n$$

Wówczas:

$$h_0 = w(x).$$

Schemat Hornera

Przykład

$$w(x) = a_0 + a_1 * x + a_2 * x^2 + a_3 * x^3$$

$$h_3(x) = a_3 =$$

$$h_2(x) = a_2 + h_3(x) * x =$$

$$h_1(x) = a_1 + h_2(x) * x =$$

$$h_0(x) = a_0 + h_1(x) * x =$$

$$= 2 + 3x + 5x^2 + 4x^3$$

$$4$$

$$5 + 4 * x = 5 + 4x$$

$$3 + (5 + 4x) * x = 3 + 5x + 4x^2$$

$$2 + (3 + 5x + 4x^2) * x =$$

$$2 + 3x + 5x^2 + 4x^3$$

Schemat Hornera

```
int horner(int n, float a[], float x)
{ float wynik = a[n];
  int i;
  for(i=n-1; i >= 0; i--) wynik = wynik * x + a[i];
  return wynik;
}
```

```
def horner(n,a, x):
    wynik = a[n]
    i=n-1
    while i>=0:
        wynik = wynik * x + a[i]
        i=i-1
    return wynik
```

Złożoność czasowa:

- Czas $O(n)$
- Liczba mnożeń: n

Optymalizacja/"podrasowanie" – kiedy warto

Instrukcja dominująca:

Instrukcja, której liczba wykonań jest takiego samego **rzędu** jak złożoność całego algorytmu

Optymalizujemy liczbę

- operacji dominujących, w tym ...
- operacji szczególnie czasochłonnych, np.
  - operacje arytmetyczne zmiennoprzecinkowe (alg. Hornera)
  - porównania/podstawienia w algorytmach sortowania (porównujemy długie „klucze”, przestawiamy całe „opisy-rekordy”)

Funkcje $f(n)$ i $g(n)$ są tego samego **rzędu**, gdy

- $f(n) = O(g(n))$ oraz
- $g(n) = O(f(n))$.

Optymalizacja/"podrasowanie" – kiedy warto

Dokładność numeryczna innym powodem/aspektem optymalizacji:

- wpływ liczby operacji zmiennoprzecinkowych na dokładność wyniku
- wpływ kolejności operacji zmiennoprzecinkowych na dokładność wyniku

... szczegóły na przedmiocie analiza numeryczna

Instrukcje dominujące – przykład 1

Przykład

```
for(i=0; i<n; i++)  
    a[i] = 0;           // nie jest dominująca - n powtórzeń
```

```
for (i=0; i<n; i++)  
    for (j=0; j<n; j++)  
        b[i,j] = 0;    // dominująca -  $n^2$  powtórzeń
```

Instrukcje dominujące – przykład 2

```
void insertSort(int n,int a[])
{ int x, k, p;
  for (k=1; k<n; k++) {
    x=a[k]; //niedominująca
    p=k;
    while (p>0 && x<a[p-1])
    { a[p]=a[p-1]; // dominująca
      p--;
    }
    a[p]=x;
  }
}
```